

Suomen Työväen Arkisto

v. 1935

Vuonna 1935 olivat Työväen Arkiston uushankinnat erittäin runsaat. Työväen kirjapainojen vuosipainosten, ostetun kirjallisuuden ja puoluetoimistosta jatkuvasti tapahtuvan asiakirjojen arkistoon siirron lisäksi on arkisto saanut haltuunsa useiden järjestöjen vanhempia asiakirjoja. Edelleen lukuisat järjestöt, laitokset ja yksityiset henkilöt ovat sille lahjoittaneet kirjallisuutta, asiakirjoja, kuvia ja muistoesineitä. Vaihtamalla kaksoiskappaleita, joita on vuosien kuluessa joutunut arkistoon paljon, on ollut mahdollista hankkia sellaista työväenkirjallisuutta, jota on arkiston koelmista puuttunut.

Vuoden suurin lisäys tapahtui, kun Vaasan Työväenyhdistyksen vanhat paperit syksyllä siirrettiin arkistoon. Sanoittu työväenyhdistys on, kuten tunnettua, Suomen vanhin — se perustettiin v. 1883 — ja on siis maamme työväenliikkeen historialle mitä tärkeintä, että sen paperit on voitu ottaa talteen. Paperien joukossa oli vanhoja asiakirjoja, ihan yhdistyksen alkua ajoilta saakka, lisäksi paljon paikkakunnan nuoris-, nais-, urheilu- ja ammatillista liikettä sekä Vaasan Työväen Teatterin toimintaa ja työväen soitannollisia pyrkimyksiä valaisevaa ainehistoa. Tässä yhteydessä saatiin arkistoon useita kokomaan työväenliikettä valaisevia kirjasia, kiertokirjeitä ja kuvia. Mainittakoon esi-

merkiksi kaksi v. 1899 laadittua, siihen aikaan suunnitellun ammattijärjestön sääntöehdotusta. Tällaiset painotuotteet lienevät nykyään erittäin harvinaiset. Valitettavasti suuri osa Vaasasta saaduista asiakirjoista — ei vain pikkupapereista, vaan paksuista käsinkirjoituista pöytäkirjoistakin — oli revittynä palasiin, muistoksi pimeiden voimien temmellyksestä taantumusaikoina muuttamia vuosia sitten. — Muiden suurempien hankintojen joukosta mainittakoon S. Metallityöväenliiton vanhempi arkisto sekä lakkautettujen Vaasan Palosaaren ty. Taiston ja Haukiputaan lastausyhdistyksen paperit.

Arkiston luetteloidut painotuotteet (kirjat, kirjaset, aikakauskirjat ja sanomalehdet) lisääntyivät 3,246:lla, joten tämä kokoelma nousi 38,470 numeroon. Asiakirjakokoelma, joka käsittää hyvin erilaatuisia papereita, parisivuisista kiertokirjeistä paksuihin sidottuihin käsinkirjoitettuihin pöytäkirjoihin saakka, on lisääntynyt 5,825 numerolla; tähän sisältyy vain osa Vaasasta saadusta ainehistosta, joka toistaiseksi on vain osaksi ehditty luetteloida. Kuvakokoelma on lisääntynyt 355 numerolla, ja myös muistoesineet (liput, merkit y.m.s.) ovat lisääntyneet parilla kymmenellä.

Seuraavat järjestöt, laitokset ja yksityiset henkilöt ovat v. 1935 muistaneet arkistoa kirjallisuudella, vuosikertomuk-

sillaan, aikakauslehdillään, kuvilla, muis-
toesineillä y.m.:

Helmer Adler, Osk. Airisto, Akateemi-
nen Sosialistiseura, N. Andresen (Tal-
linn), Arbetarrörelsens Arkiv (Tukhol-
ma), Arbetarbladet (H:ki), Landarbei-
derförbundet (Kööpenhamina), Eteen-
päin Oy. (Kotka), Fackföreningsrörelsen
(aikakausl., Tukholma), J. Hakulinen,
Haukiputaan lastausyhdistys, Heiniö
(Tapanila), H:fors Svenska Arbetar-
förening, H:gin sos.-dem. kunnallisjär-
jestö, Kaarlo af Heurlin, H. Holmberg,
E. Huttunen, Kalliolan Settlementti
(H:ki), Vakuutus Oy. Kansa, Ragni
Karlsson, Oy. Kehitys (Pori), Einar Ke-
tola, Kust. Oy. Kirja (Petroskoi), Kirja-
painotaito (H:ki), Oy. Kirjapaino (Vaa-
sa), S. Kirjatyöntekijäin liitto, Viljo Ko-
honen, L. Koskinen, Kaarlo Koranderin
kuolipesä, Aaro Kosonen, Kulutusosuus-
kuntien Keskusliitto, O. Kyröläinen, Yrjö
Lehto, S. Liiketyöntekijäin liitto, S. Me-
rimiesten ja lämmittäjien unioni, S. Me-
tallityöväenliitto, Joh. Mikkelsen (Tal-
linn), Neuvostoliiton lähetystö, Nyky-
aika (Fitchburg), Kust. Oy. Otava, Edv.
Pesonen, Pienviljelijäin liitto, A. Pohjan-
maa, V. Ruohonen, Yrjö Ruutu, Mauri
Ryömä, Antti Räsänen, Emil Sallila, Sa-
von Kansan Kirjapaino (Kuopio), V.
Smirnoff (Tukholma), Sos.-dem. piiri-
toimikunta (Tampere), Sos.-dem. Rait-

tiusliitto, Sos.-dem. Työläisnaisliitto,
Cay Sundström, Suomen Ammattiyhdis-
tysten Keskusliitto, Suomen Rauhanliit-
to, Kust. Oy. Söprus (Tallinn), Sörnäs-
ten ty., Tampereen Työväen Kirjapaino,
Teollisuushallitus, Tyyne Tokoi, Tuen-
kantajat, Vakuutus Oy. Turva, Työn
Voima (Jyväskylä), Työväen Akatemian
Toveriliitto, Työväen Kirjapaino (H:ki),
Työväen Sivistysliitto, H:gin Työväen
Säästöpankki, N. R. af Ursin, Uusmaan
Kunnallislehti, Vaasan ty., Vaasan Palo-
saaren ty. Taisto, Viipurin Työväen Kir-
japaino, A. Wiik, K. H. Wiik, E. A. Vuo-
ri, Niilo Välläri, Niilo Väre, Yhteiskun-
nallinen Korkeakoulu. — Lisäksi arkisto
on silloin tällöin saanut mainitsematto-
milta henkilöiltä postitse vastaanottaa
lähetyksiä.

Arkisto, joka on kiitollinen nyt saa-
duista lahjoituksista, ottaa vastaisestikin
mielihyvällä vastaan kirjallisuutta ja
muuta lahjoja, jotka ovat omiansa valai-
semaan Suomen työväenliikkeen histo-
riaa tai jotka muuten tarjoavat yhteis-
kunnallista mielenkiintoa. Varsinkin
vanhempia painotuotteita otetaan vas-
taan siinäkin tapauksessa, että niitä jo
olisi arkistossa, koska niitä voidaan
käyttää vaihtokappaleina. Arkiston osoi-
te on Helsinki, Sirkuskatu 3.